

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

De virginitate. Sermo. ix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

De virginitate.

tionē cognouit. Nō aliud pncipalr admiratus sum q̄ xpiani pectoris i te virtutē ablatā fuisse animū flecteres ad dolōrē. Stupeo murū fidei penetratū vulnerib⁹ orbitatis: quē sopire debuerat spes resurrectionis ⁊ regni celestis. Nūq̄ spes cū dolore p̄cordat: nec fides aliqui sentit quāscūq̄ iacturā. Resurgere credim⁹ mortuos n̄ros ⁊ plāgimus: Quid facerem⁹ si inozi t̄rimodo perceret de voluntas cui⁹ sola sufficeret ad solaciū cui nullū p̄ponere inuenimur affectū: cū qd̄ dederat abstulit dñs q̄ creauerat. Quis est illē q̄ plāgat qd̄ ad t̄ps acceperat. Comodauerat vt hr̄es quāscūq̄ t̄pē voluisset: ⁊ cū veller rursus auferret. Nihil abstulit de tuo: q̄ dignatus est recipere p̄p̄riā. Creditū suū recipere decuit creditōrē: ⁊ nihil aliud decet q̄ creditōri suo gr̄as agere mutuantē. Sic Job. s. c. legim⁹ quē sequamur deuotissima voce dicentem: Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit: ita factū est. sicut nomē dñi b̄ndictum. hec ille. Fecisset q̄ Tyas⁹ sicut Job si recte sperasset in dño. Tertius spei fruct⁹: assecuratio: q̄ hec virt⁹ reddit hoīem securū in morte: quā hoīes oēs ita timent. P̄t̄ de paulo ad Phil. s. Cupio dissolui ⁊ esse cū xpo. P̄t̄ de sc̄to Andrea in cruce p̄dēre. de quo ait Aug. li. de pe. Ne p̄mittas me dñe descēdere viuū: sed t̄ps est vt cōmedes terre corp⁹ meū. Tādiu em̄ illud portam: terre iā illud commēda: ⁊ ampli⁹ me vigilare non p̄mittas. hec ibi. Agam⁹ ⁊ nos silr: vt digne sperare illā gl̄iam possim⁹: hic p̄ gr̄am ⁊ in futuro per gl̄oriam. Amen.

De virginitate.

Sermo. ix.

Queramus domino n̄ro regi adolescētulam virginē. iij. Reg. s. Soler queri a doctoribus ⁊ apd̄ morales philosophos vtrū seruare virginitatē sit li-

citū. Et videtur quibusdā q̄ non. Et rō ipsoꝝ est. Omne quod p̄trariat p̄cepto legis non est licitum: sed virginitas est h̄ndi. ergo ⁊c. Nam p̄ceptū legis est Benefic. ij. c. De omni ligno qd̄ est i paradiso cōmedes cōseruari valeas. Silr hoc est p̄ceptum legis nature. Ben. s. Crescite ⁊ multiplicamini. Vñ quēadmodū est illicitū se abstinere a cibo sic non est licitū seruare virginitatē: q̄ est cōtra p̄ceptū legis nature. Sc̄da rō est talis: Omne qd̄ recedit a medio virtutis est vitiosum. Vñ p̄b. ij. Ethico. dicit: q̄ voluptate vtitur nec ab vno se abstinere intēperat⁹ est: q̄ autē oēs fūgit agrestis est. S̄z q̄ seruat virginitatē ab oī delectatione se abstinere venerat: ergo illicitū est. Et sic apud illos erat virtū ⁊ nō virtus. Ad quod videt beatus Tho. ij. q. cly. art. ij. q̄ i hūanis actibus illud est vitiosum qd̄ est p̄ter rectā rōnē. Vabet autē hoc ratio recta: vt his que sunt ad finē vtratur aliq̄s sed ea mēsurā que cōgruit fini. Est autē hoīs triplex bonū vt dicit p̄b. s. ethico. Prīmū est qd̄ p̄sistit in rebus exteriorib⁹: puta diuitijs. Sc̄dū est qd̄ cōsistit in bonis corporis: sicut est sanitas: pulchritudo: ⁊ filia. Tertius est qd̄ consistit in bonis anime: inter que p̄ncipalis est vita cōtemplatiua q̄ est potior vita actiua: vt dicit iij. ethi. ⁊ Luce. x. Maria optimā partem elegit ⁊c. Quoz bonoz exteriorum quedā ordinant⁹ ad ea q̄ sunt vite contemplatiue. P̄tinet ergo ad rectitudinē hominis: vt aliquis vtratur exterioribus bonis sicut eam mēsuram q̄ competit corpori: ⁊ similiter de alijs vt possit contemplari: ⁊ hoc non est vitiosum. Similiter si aliquis abstinere se a delectationibus corporalibus vt liberius possit vacare vite contemplatiue: hoc non est vitiosum. Et quia virginitas relinquit veneream delectationē vt possit vacare vite contemplatiue: ideo vitiosum non est: immo magis virtuosum. Ideo virginitas est licita. Circa quam virtutem quattuor notabimus content

plationes: videlicet

Primo virginis perfectione.

Secundo virginis exaltatione.

Tercio virginis preservatione.

Quarto virginis corruptione.

Circa primū notandū sūm Tho. ij. ij. q. di. ar. ix. q. in virginitate duo sunt consideranda. vñ. s. formale. et aliud materiale. Formale est firmū ppositū scilicet velle nunq̄ experiri delectationes carnales: etiā si posset. Materialē est corporis integritas. Et deo triplex est virginitas. Una que est corporis et nō mētis que mēte fornicat et nō corpe. vt ps. xxxij. q. v. c. si paulus. Secūda est mētis et nō corporis: que violatē sunt. xxxij. q. v. c. tolerabilis. Tñ iste nō amittit virginitatē vel virginitatis coronā. Nō sunt tñ confeserāde inter alias virgines: vt ps. xxxij. q. i. c. vlti. Tertia est mentis et corporis et hec est gloriosa. xxxij. q. v. c. sicut em. Ideo dicit Aug. Virginitas est in carne corruptibili ppetua incorruptionis meditatio. hec ibi. Hec autē est pfectissima. et hec de primo. Circa scdm. s. suā exaltationē notavirginitatis octo exaltationes. Et prima est angelorū confortitas. Nā deus fecit eā in celo sociā angelorū. Nam oēs angeli virgines sunt creati. Vñ Amb. li. de virgi. ait: Sup̄ greditur virginitas conditionē humane nature: p quā hoīes angelis assimilant. hec ille. Nā vt dicit Lyprianus est angelorū soror. Inquit em. Virginitas est angelorū soror: victoria libidinū: res gina virtutū: et possessio oīm bonorū. Et ideo Hiero. ait: Vivere in carne preter carnem angelicā est et nō humanū. Quod dñs declaravit Adar. xxij. In celo neq̄ nubent neq̄ nubentur: sed erunt sicut angeli dei. S; est questio quōd genuissent et fuissent virgines in statu innocētie: Rñder Aug. di. q. genuissent salua pudoris integritate et peperissent sine dolore. Circa exaltatio est xpi societatas. Nā licet in patria omnes sint brī et videant divinā essentiā: tamē virgines magis sunt deo cōiacti. Vñ Apoc. xiiij.

Vi sunt q̄ cū mulieribus nō sunt coinquinati: virgines em̄ sunt: ibi sequunt agnū quocūq̄ ierit. Et Amb. di. Quocūq̄ pergit virgines sequunt agnū atq̄ laudib⁹ xpm semp associāt. Circa Tertia est priovitas. Nam virginitas ordi nata fuit in statu innocētie: quia homo de terra virginea fuit creatus. Gen. i. et matrimonū post. Gen. i. et xxxij. q. ij. in principi. et c. sicut. s. Circa quarta est mentis dignitas. Due em̄ sunt vite. vt di. Tho. ij. ij. q. xvij. ar. s. s. vita activa: et vita cōtemplativa. Contēplativa est dignior vt dicit pbs. ij. ethicorū. Virginitas autē pertinet ad vitā contemplativā: ergo est dignior. Figura hui⁹ fuit maria magdalena que stabat secus pedes domini. Luce. vij. Circa quinta est virtutis raritas. Nam illa que raro reperiunt sunt preciosiora sicut lapides preciosi. Sed virginitas raro reperit: ergo et. Circa sexta est perditionis irrecuperabilitas. Tanta est excellentia hui⁹ virtutis q̄ perdita nullo modo pōt amplius recuperari: vt dicit Hiero. Cum cetera de⁹ possit: non potest ruinam virginitatis recuperare. Intellige de virginitate corporali. Et hoc ratione sue preciositatis quia sic non est de alijs virtutibus: scilicet charitate: fide: et spe: et sic de alijs q̄ pōt recuperari. Circa septima est status sublimitas. In ecclia dei sunt tres status. vt ps. ij. ij. q. xv. ar. s. s. stat⁹ virginitatis matrimonij: et viduitat⁹. Sublimior autem oībus istis est virginitas: que fuit prior matrimonio. xxxij. q. i. ca. nuptie. Circa octava et vltima est fructus sublimitas. Nā illa virt⁹ dī esse tanto nobilior ac perfectior: quāto ei mai⁹ premiū datur. S; maius premiū dat virginitati. q̄ et c. Dicit enim Hiero. q̄ nuptie replēt terram: virginitas celum. Et sic ps. secū dū principale. Circa tertij scz ei⁹ cōservationem nota septē necessaria p cōservationem hui⁹ virtutis. Et prima ratio est sobrietas. Nam vt dicit Prover. xx. Luxuriosa res est vinum. Iō aposto lus ad Ephes. v. ait: Nolite inebriari

De patientia.

vino i quo est luxuria. Dicit Hiero. Et ter vino estuas facile in libidinem spurmat. Sicut patz de Loth: q̄ vino replet̄ dormiuit cū duabz filiabz suis. Gen. xix. ¶ **S**exta rō est sollicitudo. Nā ociuz inducit maxime ad carnis tērationē: vt dicit Ezech. xv. Hec fuit iniquitas sororis tue Sodome supbia: saturitas panis et abūdantia et ociū. hec ibi. Sicut accidit etiā Dauid. ij. Reg. x. de Bersabee. Exēplus etiā de sc̄ra Justina a diabolo tērata: qz erat sine exercitio. Iō dicit Hiero. Semper aliqd boni facito: vt diabolus semp occupatū te inueniat. et notat de conse. dist. vlti. c. nunq̄. ¶ **T**ertia est habitus honestas. Nā sup̄fluitas habitus ducit ad lasciuā. Uñ. j. Timo. ij. Nō in tortis trinitibz aut auro aut margaritis vel vestre preciosa: sed qd̄ decet mulieres promittētes pietatē p̄ bona opera. Uñ Augu. ad Lantianum milite ait: Voies et mulieres q̄ serico et p̄pura induuntur r̄pm induere difficile est. Iō cōsulimus in xpo pie viuere volētibus vt moderate induantur. hec ibi. Exēplus de Iudith que ornata decepit Holofernē: vt p̄z Iudith. x. Et Cyprian⁹ dicit: Serico et p̄pura indute: r̄pm induere nō possunt. ¶ **Q**uarta est custodia sensuū. Uñ intellegendū est: magnā partē innocētie esse tēcitatem. Dina em̄ oppressa fuit a Sichēn. Gen. xxxij. qz curiose voluit videre mulieres regionis illi⁹. ¶ **Q**uinta est modestia sermonis. Uñ Hiero. Sermo virginis prudēs et rarus. Et. s. Pet. iij. Si quis loquitur: quasi sermones dei. ¶ **S**exta est timor: vt virgo semp sit timorosa. Uñ Bern. Solēt virgines que vere virgines sunt semper esse pauide. Exēplum patz de beata s̄gine Luce. s. ¶ **S**eptima et vltima est fuga occasoz nū. Uñ Hiero. Solus cū sola secrete nō fedas. Quoniā vt ait Bern. Stare cū mulieribus et immunē se cōseruare maius est q̄ mortuos resuscitare. Et iō dicit Hieronymus. Ostiolū tuū raro aut nunq̄ mulierū pedes terāt: qm̄ vt ipse dicit: Mentes ferreas libido domat.

Exemplū patet de beato Bernardo clauimate: Latrones latrones. Applicat̄ exemplum materiale de duobus lapidibus: qui si adinuicē comprimantur: emittunt ignē. Nā Augustinus nolebat stare cū propria sorore cōsideras periculū. Sicut pater de Ammon qui oppressit Thamar sororē suaz. ij. Reg. xij. Et sic patet rertium principale. ¶ Circa quartū et vltimū sc̄z corruptionē: nota qz quinqz sunt que habēt corrūpere virginitatem. Primum est superbia. Unde Augu. lib. de virgi. Non solā predicanda est virginitas vt amētur: verū etiā ammonenda est ne infletur. Facilius enim sequitur agnū cōiugate humiles: qz virgines superbiētes. Nā deus nō solū respicit virginitatē marie: sed magis humilitatem vt p̄z Luc. s. Sc̄m est defectus charitatis. Exēplū de illis quinqz virginibz fatuis Matth. xxv. Uñ Bernardus. Castitas sine charitate est lāpas sine oleo. Tolle charitatē: castitas deo nō placet. Tertius est macula peccati. Nihil effi valeat castitas cū peccato: qz est forma priuata. Unde Hiero. Illa virginitas hostia xpi est: que nec mēte nec carnē libidinis ne maculat. Ille virgines que in peccatis morantur: deo non placent. Quartum est diuisio cordis. Uñ Augustinus libro de virginitate ait: Totus vobis in corde figatur: qui pro nobis firmus est in cruce. Diuisum est cor virginis: cum deo et mundo studet placere. hec ille. Quintum est stabilitas. Uñ Augusti. vbi. s. Deum sequamur ne virginitatis bonus a nobis perdat: hic per gratiā: in futuro per gloriā. Amen.

¶ De patientia omnibus necessaria. Sermo. x.

Er patientiaz

curramus ad p̄positum nobis certamē. Doctores gētium d̄ba sunt ista ad Heb. xij. Post lapsus peccatorū parētū a deo humanū gen⁹ passio nibus est vexatū: vt nullus vnq̄ in hac